lio XI šilingas. Pagal šiuos radinius sluoksnis datuojamas XVII a. II puse.

Vykdytų žvalgymų metu visose žvalgytose atodangų vietose fiksuotas XX a. II pusėje suformuotas piltinis gruntas be archeologinių radinių.

Atliktų tyrimų rezultatai leidžia teigti, kad tirtose vietose archeologiniu požiūriu vertingas kultūrinis sluoksnis yra neintensyvus, fiksuojamas fragmentiškai. Reikia atkreipti dėmesį, kad 2021 m. tyrimų rezultatai parodė, jog intensyviausias kultūrinis sluoksnis yra susiformavęs buvusio užstatymo vietose, o buvusių kiemų, gatvių zonose kultūrinis sluoksnis yra labai neintensyvus (tai parodė ir šių metų tyrimai).

The investigation on J. Bielinio and Reformatų Streets

In 2022, the reconstruction work on J. Bielinio and Reformatų Streets in Biržai (N Lithuania) continued with a field evaluation (3 test pits totalling 12 m^2), an excavation (3 trenches totalling 82 m^2), and surveys at the site of pavement and street surfacing (totalling roughly 2000 m^2), a grand total of 2094 m^2. Trench 9, at a depth of 55–70 cm, yielded a 10–15 cm thick, 18th-century cultural layer with sparse finds: household pottery, stove tile fragments, and isolated coins as well as part of a bone ear pick dated to the second half of the 18th century (Fig. 1) and a glass seal with a double-headed eagle (Fig. 2). Under this was a sparse cultural layer dated to the second half of the 17th century and containing isolated sherds of household pottery and stove tiles characteristic of that period.

Trenches 8 and 10, at a depth of 50–75 cm, yielded a second half of the 17th-century cultural layer containing sparse sherds of household pottery and stove tiles characteristic of that period, John II Casimir and Rīga shillings, Test Pit 3, at a depth of 65–80 cm, a second half of the 17th-century cultural layer horizon with sparse sherds of household pottery and stove tiles as well as isolated coins.

DAUGAI

Marina Tarasova, Pavel Vutkin

Tyrimai Vilniaus gatvėje 2

2022 m. Daugų miestelyje (Alytaus r.), sklype Vilniaus g. 2, buvo atlikti žvalgomieji tyrimai. Tirtas sklypas patenka į saugomą Daugų miestelio istorinės dalies (UK 17077) teritoriją. Rašytiniuose šaltiniuose Daugai pirmą kartą paminėti XIV a. pabaigoje. Apie 1393 m. Vytautas įsteigė Daugų bažnyčią, o 1486 m. gyvenvietė pirmą kartą pavadinta miesteliu. Valakų reformos metu ankstesnis linijinis Daugų planas buvo pertvarkytas į stačiakampį. 1549–1560 m. priešais bažnyčią suformuota kvadratinė turgaus aikštė. XVII a. vidurio–XVIII a. pradžios Abiejų Tautų Respublikos karų su Rusija ir Švedija metu Daugai stipriai nukentėjo, bažnyčia sudegė, o vėliau, 1829 m., visiškai buvo nugriauta (Miškinis A. *Lietuvos urbanistikos paveldas ir jo vertybės*, t. II: *Rytų Lietuvos miestai ir miesteliai*, kn. I. Vilnius, 2002, p. 64–88).

2013 m. T. Ivanauskas Dauguose vykdė žvalgomuosius tyrimus ir ištyrė 42 šurfus (*ATL 2013 metais*, 2014, p. 288–290). Arčiausiai nagrinėjamo objekto, maždaug už 10 m į P, buvo tirtas šurfas 5, jame po asfalto danga aptiktas XX a. grindinys iš neskaldytų akmenų. Žemiau iki įžemio fiksuoti tik perkasti XX a. kultūriniai sluoksniai, bet juose tarp XX a. radinių aptikta ir XVI–XVIII a. buitinės keramikos fragmentų.

Vilniaus gatvėje įžemis fiksuotas 0,35–1,2 m gylyje.

2022 m. tyrimų metu Vilniaus g. 2 prie planuojamo rekonstruoti pastato buvo ištirti du 1x1 m dydžio šurfai, bendro 2 m^2 ploto. **Šurfe 1**, prie pastato Š sienos, po velėna fiksuotas vien tik 40–50 cm storio pilkas žvyras su pavieniais rausvos spalvos plytų fragmentais ir XVI–XX a. radiniais bei XX a. šiukšlėmis. Tikėtina, kad šis sluoksnis suformuotas XX a. sklype vykdant statybos ar paviršiaus formavimo darbus. 45–60 cm gylyje pasiektas molingas smėlis – įžemis. **Šurfe 2**, prie pastato V sienos, iki 35–40 cm gylio, tęsėsi pilkas maišytos struktūros žvyringas gruntas su XX a. šiukšlėmis ir pavienėmis griuvenomis (1 pav.). Žemiau atidengtas plonas, apie 2 cm storio tamsesnis gruntas – paviršinis sluoksnis, buvęs iki XX a. statybos darbų. Žemiau jo tirtas 10 cm storio kiek šviesesnis vientisas pilkas žvyringas gruntas be radinių. Po juo, 50 cm gylyje, fiksuotas plonas 1–2 cm storio tamsus humusingas gruntas – buvęs paviršius, išsilaikęs greičiausiai iki XIX a. Žemiau glūdėjo 20 cm storio pilkas žvyringas gruntas su pavieniais XVII–XVIII a. buitinės keramikos radiniais. Po juo, 70 cm gylyje, fiksuotas 10 cm rausvo molio su pilko grunto priemaišomis horizontas, kuriame rasta XV (?)–XVI a. buitinės keramikos. Po juo buvo dar vienas 1–2 cm storio tamsaus grunto sluoksnelis, o žemiau 15–20 cm tirtas pilkšvas smėlis, kuriame rasta viena smulki XV (?)–XVI a. keramikos šukė. Apie 1 m gylyje pasiektas žvyringas smėlis – įžemis.

1 pav. Šurfo 1 vaizdas iš PR. P. Vutkin nuotr.
Fig. 1. Test Pit 1 as seen from the SE.

The investigation at Vilniaus St. 2

The 2022 field evaluation (two 1x1 m test pits totalling 2 m^2) at Vilniaus St. 2 in the town of Daugai (Alytus District, S Lithuania) yielded a 0.5–1 m thick, 15th(?) – 20th-century cultural layer (Fig. 1). The test pit to the N of the building only had a 20th-century layer containing 16th–20th-century finds, and that to the W of the building, an 18th-century layer beginning at a depth of 50 cm with 15th(?) – 16th-century horizons below that, sterile soil being reached at a depth of 1 m.

EIŠIŠKĖS

Birutė Lisauskaitė

Tyrimai Eišiškėse

2022 m. buvo atlikti detalieji tyrimai Eišiškių miesto (Šalčininkų r.) saugomoje teritorijoje (UK 17079), P. Cvirkos, Gegužės 3-iosios, Ligoninės, Raubiškių, Rodūnės, Tyliosios, Turgaus, Vasario 16–osios ir Vilniaus gatvėse, planuojamų įrengti vandentiekio ir buitinės nuotekynės tinklų trasų vietose.

Eišiškės pirmą kartą minimos 1384 m. Vytauto sutartyje su Kryžiuočiu ordinu kaip Vytauto žmonos Onos brolio Sudimanto valda. Tikėtina, kad miestelio P dalies atsiradimą ir vystymąsi kelių iš Merkinės, Rodūnės ir Vilniaus